

Evaluation of Farhangian University Libraries According to the Standards of Iranian University Libraries

Zahra Esfijaniyan¹, Mahdi Mohammadi^{2*}, Jafar Ebadollah Amoghini³, Seyed Hossein Eftekhari Afzali⁴

1. M.A. in Knowledge and Information Science, University of Qom, Qom, Iran

2. Associate Professor, Department & Knowledge and Information Science, Faculty of Literature and Humanities Science, University of Qom, Qom, Iran

3. Assistant Professor Department & Knowledge and Information Science, Faculty of Literature and Humanities Science, University of Qom, Qom, Iran

4. Ph.D. Student of Islamic Revolution Studies, University of Tehran, Tehran, Iran

(Received: November 25, 2020; Accepted: November 29, 2021)

Abstract

The purpose of this study is to compare the human resources, collections and space of libraries in Farhangian University with the standard of Iranian university library. The present study is an applied study that has been done using a descriptive survey method. Data were collected by a researcher-made questionnaire based on the university library standards. The statistical population consists of 64% of campus libraries and 34 libraries of Farhangian University. A total of 69 libraries responded to the questionnaire and the analysis was based on their data. Findings showed that Farhangian University libraries were 29% in terms of human resources, 23% in terms of collection and 54% in terms of space, according to university library standards. Farhangian University libraries are quantitatively far from the standards of university libraries in terms of human and information resources. But in terms of space, libraries are in a relatively good position compared to the other two indicators. Employing enough experts and allocating the necessary funds to standardize the collection and space of libraries are serious decisions that should be at the forefront.

Keywords: Farhangian university, Human resources, Library collection, Space of library, Standards, University libraries.

* Corresponding Author, Email: mahdi.mohammadi203@gmail.com

ارزیابی کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان بر اساس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران

زهرا اسفجانیان^۱، مهدی محمدی^{۲*}، جعفر عبداله عموقین^۳، سیدحسین افتخار افضلی^۴

۱. کارشناسی ارشد علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه قم، قم، ایران
۲. دانشیار، گروه آموزشی علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه قم، قم، ایران
۳. استادیار، گروه آموزشی علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه قم، قم، ایران
۴. دانشجوی دکتری مطالعات انقلاب اسلامی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۰۹/۰۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۰۹/۰۸)

چکیده

پژوهش حاضر در صدد بررسی تطبیقی و وضعیت نیروی انسانی، مجموعه و فضای کتابخانه‌های مراکز آموزشی دانشگاه فرهنگیان با استاندارد کتابخانه دانشگاهی ایران است. این تحقیق از نوع مطالعه کاربردی است که با استفاده از روش پیمایشی - توصیفی و با به‌کارگیری ابزار پرسشنامه محقق‌ساخته، بر اساس استاندارد کتابخانه دانشگاهی انجام شده است. جامعه آماری آن را ۶۴ کتابخانه پردیس و ۳۴ کتابخانه مرکز آموزش عالی دانشگاه فرهنگیان تشکیل می‌دهد. به طور کلی ۶۹ کتابخانه دانشگاهی فرهنگیان در شهرهای مختلف برای پرسشنامه پاسخ دادند. یافته‌ها نشان داد کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از نظر نیروی انسانی ۲۹ درصد، از نظر مجموعه سازی ۲۳ درصد و از نظر فضا ۵۴ درصد با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی مطابقت دارند. کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از لحاظ کمی در شاخص‌های نیروی انسانی و مجموعه منابع اطلاعاتی با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی فاصله چشمگیری دارند. اما در شاخص فضا، کتابخانه‌ها از وضعیت نسبتاً مطلوبی در مقایسه با دو شاخص دیگر برخوردارند. جذب نیروی متخصص کافی و تخصیص اعتبار مورد نیاز برای استانداردسازی مجموعه منابع و فضای کتابخانه‌ها تصمیم‌های جدی است که باید سرلوحه امور قرار گیرد.

واژگان کلیدی: استاندارد، دانشگاه فرهنگیان، فضای کتابخانه، کتابخانه‌های دانشگاهی، مجموعه کتابخانه، نیروی انسانی.

مقدمه

کتابخانه‌های دانشگاهی به عنوان قلب تپنده دانشگاه وظایف مربوط به پژوهش را به طور مستقیم و وظایف مربوط به آموزش را به طور غیر مستقیم بر عهده دارند. این کتابخانه‌ها زمانی می‌توانند نقش خود را به نحو احسن انجام دهند که قادر به برآوردن نیازهای اطلاعاتی پژوهشگران و ارائه خدمات به آن‌ها باشند، چراکه پژوهشگران همواره به دامنه‌ای وسیع از اطلاعات نیازمندند (موسوی‌زاده، ۱۳۷۷). لازم است در نظام‌های دانشگاهی به این مهم توجه شود که وجود کتابخانه‌هایی با امکانات مناسب نه تنها قدرت یادگیری دانشجویان را به شکل غیر مستقیم افزایش می‌دهد، بلکه اساساً دانشجویان را به سمت خلاقیت و نوآوری هدایت می‌کند (بنی‌اقبال، ۱۳۸۰).

در همین راستا، رشد کتابخانه‌های دانشگاهی به موازات رشد برنامه‌های آموزشی در دانشگاه‌ها است. کتابخانه‌های دانشگاهی باید در جهت رفع نیازهای کاربران خود و پاسخگویی به این نیازها، اقدام به سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی در راستای تأمین بودجه، تهیه مجموعه، فضای مناسب و کارکنانی کارآمد کنند به منظور استفاده بهینه از بودجه، نیروی انسانی، جلوگیری از هدررفتن امکانات و از همه مهم‌تر ارتقای خدمات به کاربران؛ باید مرتب ارزیابی‌های علمی از وضعیت آن‌ها به عمل آید (فیض‌آبادی و اکرمی، ۱۳۹۳).

دانشگاه فرهنگیان در نظام آموزشی ایران دارای جایگاه خاصی است چرا که رکن تحول و تعالی آموزش و پرورش محسوب می‌شود. رسالت اصلی کتابخانه دانشگاه فرهنگیان علاوه بر پشتیبانی از نظام آموزشی و پژوهشی دانشگاه، ایجاد پیوند مستمر دانشجو معلم با دانش و اطلاعات از طریق ارائه خدمات کارآمد و به‌روز است. این خدمات باید در هماهنگی بیشتر با انتظارات و نیازهای در حال تغییر جامعه دانشگاهی که برخاسته از ظهور فناوری‌های نوین و تولید اطلاعات است باشد، تا بتواند موجب سهولت دسترسی دانشجو معلمان و اعضای هیئت علمی به خدمات و منابع اطلاعاتی مورد نیاز و در نهایت، ارتقای کیفی کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان شود. برای دستیابی به اهداف مورد نظر و رسیدن به وضع مطلوب، باید ارزیابی‌های کمی و کیفی از وضعیت فعلی و میزان مطابقت آن‌ها با استانداردهای کتابخانه‌ها دانشگاهی مشخص شود. برای این منظور، کتابخانه ملی جمهوری

اسلامی ایران در سال ۱۳۷۴ اقدام به انتشار کتاب «استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران» کرد. این اثر در سال ۱۳۹۰ مورد بازنگری قرار گرفت و ویرایش دوم آن منتشر شد. در این مجموعه استانداردها در قالب ۸ استاندارد: ۱. اهداف و وظایف، ۲. سازمان و مدیریت؛ ۳. نیروی انسانی؛ ۴. مجموعه؛ ۵. سازماندهی منابع؛ ۶. خدمات؛ ۷. ساختمان و تجهیزات؛ ۸. بودجه ارائه شده است.

در این بررسی محققان درصددند به بررسی و مطابقت وضعیت منابع، نیروی انسانی و فضای کتابخانه‌های مراکز آموزشی دانشگاه فرهنگیان با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی ایران بپردازند تا مشخص شود کتابخانه‌های فوق در سه مؤلفه گفته شده در چه وضعیتی قرار دارند؟

نتایج این بررسی می‌تواند برای دست‌اندرکاران و مسئولان دانشگاه فرهنگیان، در برنامه‌ریزی‌های آینده و رفع کمبودها راهگشا باشد. همچنین، رؤسای هر پردیس و مراکز آموزشی از وضعیت کتابخانه‌ی پردیس خود آگاه شده و با اختصاص بودجه مناسب توسعه کمی و کیفی مجموعه و فضا و جذب نیروی متخصص مجموعه خود را فراهم کرد. برای رسیدن به هدف فوق، سؤال‌های زیر در نظر گرفته شده است:

- وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از نظر نیروی انسانی چگونه است و تا چه میزان با استانداردهای کتابخانه‌دانشگاهی ایران مطابقت دارند؟

- وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از نظر میزان مجموعه چگونه است و تا چه میزان با استانداردهای کتابخانه‌دانشگاهی ایران مطابقت دارند؟

- وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از نظر ساختمان و فضای فیزیکی چگونه است و تا چه میزان با استانداردهای کتابخانه‌دانشگاهی ایران مطابقت دارند؟

- وضعیت مؤلفه‌های سه‌گانه ارزیابی شده در هر یک از کتابخانه‌های مورد بررسی چگونه است؟ میزان تناسب و عدم تناسب وضعیت کلی کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان در سه مؤلفه بررسی شده چگونه است؟

در زمینه مطالعه وضعیت کتابخانه‌های دانشگاهی و مقایسه آن با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی؛ پژوهش‌های متعددی صورت گرفته است که به برخی از آنها اشاره می‌شود.

قبادی (۱۳۹۷) در بررسی تطبیقی کتابخانه‌های دانشگاه رازی بر اساس استانداردهای کتابخانه‌های آموزش عالی ایران، با نظرخواهی از ۲۶ نفر از کارکنان و مدیران شاغل در کتابخانه دانشگاه رازی، دریافت که وضعیت کتابخانه‌های مورد بررسی به ویژه از نظر کمی (نیروی انسانی، مجموعه منابع اطلاعاتی، فضا و تجهیزات و بودجه) با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران اختلاف چشمگیری دارد. خادمی‌زاده و فرج‌پهلوی (۱۳۹۷) در ارزیابی مجموعه کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران دریافتند که میانگین درصد انطباق کلیه کتابخانه‌های دانشگاه شهید چمران اهواز با استانداردها ۱۷ درصد بوده و نسبت به سال ۱۳۸۲، ۲ درصد رشد داشته است. گیلوری و همکاران (۱۳۹۵) در مطالعه میزان رعایت استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران در کتابخانه‌های ۴۲ مجتمع و مرکز آموزشی تابعه وزارت جهاد کشاورزی دریافتند که میانگین رعایت مؤلفه‌های هشت‌گانه استاندارد در کتابخانه‌های آموزشی وزارت جهاد کشاورزی ۵/۴۵ درصد است. این کتابخانه‌ها، از نظر تعداد نیروی انسانی ۹۵ درصد؛ خدمات کتابخانه‌ای ۶۱/۸ درصد؛ سازماندهی ۴۵/۵ درصد و در سایر مقوله‌های زیر ۵۰ درصد ارزیابی شدند.

قاضی میرسعید و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی تطبیقی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی گلستان با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران دریافتند که کتابخانه‌های مورد بررسی در سطح مناسبی از نظر تطابق با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران قرار ندارند و لزوم توجه کمی و کیفی به کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی ضروری است.

لورنل و مارلین^۱ (۲۰۱۵) در بررسی کتابخانه‌های دانشگاه فیلیپین ۹ مؤلفه شامل مأموریت و اهداف، مدیریت، نیروی انسانی، مجموعه منابع، خدمات، امکانات و تجهیزات، فناوری اطلاعات، ارتباطات و شبکه و بودجه را بررسی کردند. یافته‌ها نشان داد کتابخانه از وضعیت مناسبی برخوردار است و مدیریت کتابخانه و کلیه نیروهای شاغل در کتابخانه دارای تحصیلات کتابداری و اطلاع‌رسانی هستند.

گورگانوس^۲ (۲۰۱۵) در مطالعه مرجع مجازی در کتابخانه و استفاده مشتریان از پیام‌های فوری

1. Lorenel & Marlin

2. Gurganus

و ورود در خدمات چت، به این نتیجه رسید که در کتابخانه‌های سراسر جهان، مردم درخواست‌های متعددی از کتابداران برای کمک در امر پژوهش دارند. وی متوجه شد کاربران انتظار دارند همزمان با رشد خدمات مجازی رشد، کتابخانه‌ها بتوانند از این خدمات بهره‌مند شوند.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش از نوع تحقیقات کاربردی است که با استفاده از روش پیمایشی توصیفی صورت گرفته است. جامعه پژوهش را کلیه کتابخانه‌های پردیس دانشگاه فرهنگیان (۶۴ کتابخانه پردیس و ۳۲ کتابخانه مرکز آموزش عالی) تشکیل می‌دهند. برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه محقق‌ساخته بر اساس مؤلفه‌های «استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران» استفاده شد. پس از مطالعه مبانی نظری و پیشینه‌ها، از نظرات ۵ نفر از اعضای هیأت علمی گروه آموزشی علم اطلاعات و دانش‌شناسی برای تعیین قابلیت اعتماد (روایی صوری) استفاده شد و پس از اصلاحات لازم، برای تعیین قابلیت اعتماد (پایایی) پرسشنامه نهایی از آلفای کرونباخ ۰/۸۱ استفاده شد و ضریب ۰/۸۴ به دست آمد که ضریب قابل قبولی است. پرسشنامه نهایی برای کتابخانه‌های کلیه مراکز ارسال شد که ۶۹ کتابخانه بدان پاسخ دادند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۴ و اکسل استفاده شد. شایان توضیح است در این بررسی شاخص‌های کمی سه مولفه مورد ارزیابی (نیروی انسانی، مجموعه و فضای کتابخانه) بررسی شد. کتاب *استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران* فرمول‌های محاسباتی را در هریک از مؤلفه‌ها به شرح زیر بیان کرده است:

۱. استاندارد نیروی انسانی

استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران در ارزیابی وضعیت نیروی انسانی کتابخانه‌ها (شاخص ۳) عنوان می‌کند که کتابداران کتابخانه‌های دانشگاهی باید از بین افرادی کارآمد و دارای دانشنامه تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی از دانشگاه‌های معتبر داخلی و خارجی انتخاب شوند. رئیس کتابخانه علاوه بر تخصص کتابداری و اطلاع‌رسانی، باید دارای تجربه کافی، علائق حرفه‌ای و توان و استعداد مدیریت باشد و از برنامه‌های آموزشی دانشکده یا دانشگاه به‌خوبی آگاه باشد. سایر

کارمندان باید ضمن گذراندن دوره‌های لازم کتابداری یا دوره‌های آموزش حین خدمت دیگر، تعالیم لازم را فراگیرند. میانگین نسبت کتابداران متخصص به کل کارمندان کتابخانه ۲۰ درصد باشد. یعنی از هر ۱۰ نفر کارمند کتابخانه ۲ نفر باید دارای دانشنامه کارشناسی ارشد یا بالاتر در رشته کتابداری و اطلاع‌رسانی باشد.

تعداد نیروی‌های متخصص و کمک متخصص کتابخانه‌های دانشگاهی باید بر اساس مؤلفه‌های زیر به کار گرفته شوند.

- به ازای هر ۲۵۰ نفر دانشجو و استاد تمام وقت، یا کسری از آن، یک نفر متخصص یا کمک متخصص تمام وقت.

- به ازای هر ۲۵۰۰۰ جلد کتاب یا سایر منابع اطلاعاتی موجود در مجموعه یا کسری از آن، یک نفر متخصص یا کمک متخصص.

- به ازای هر ۲۵۰۰ جلد افزایش سالانه مجموعه یا کسری از آن، یک نفر متخصص یا کمک متخصص.

۲. استاندارد مجموعه

مجموعه یک کتابخانه دانشگاهی (استاندارد ۴) با استفاده از فرمول زیر تعیین می‌شود:

$$V = 100F + 12E + 335U + 3000M + 20000D$$

در این فرمول:

F = تعداد اعضای هیئت علمی تمام وقت، E = تعداد کل دانشجویان تمام وقت، U = تعداد رشته‌های کارشناسی، M = تعداد رشته‌های کارشناسی ارشد، D = تعداد رشته‌ها در سطح دکتری، V = تعداد کل مجموعه کتابخانه، مجموعه پایه رقمی ثابت و نمایشگر حداقل مجموعه‌ای است که باید همزمان با گشایش هر واحد دانشگاهی در کتابخانه آن موجود باشد. این رقم برای رشته‌های مختلف به شرح زیر است: ادبیات و علوم انسانی ۴۸۰۰۰ مدرک، علوم اجتماعی ۴۰۰۰۰ مدرک، علوم پایه ۳۲۰۰۰ مدرک، فنی و مهندسی ۳۲۰۰۰ مدرک، پزشکی ۴۰۰۰۰ مدرک، هنر ۱۸۰۰۰ مدرک، کشاورزی ۲۸۰۰۰ مدرک.

۳. استاندارد ساختمان و فضای کتابخانه

بر اساس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران، دانشجویان عامل اصلی تعیین‌کننده فضاهای کتابخانه‌ای دانشگاهی هستند و بیشتر بر حسب تعداد آن‌ها فضاها تقسیم می‌شوند. به طوری که فضاهای مطالعه باید گنجایش پذیرش ۲۰ درصد از تعداد کل دانشجویان دانشگاه را داشته باشند و باید میزان فضای لازم بر اساس مؤلفه‌های زیر تعیین شود.

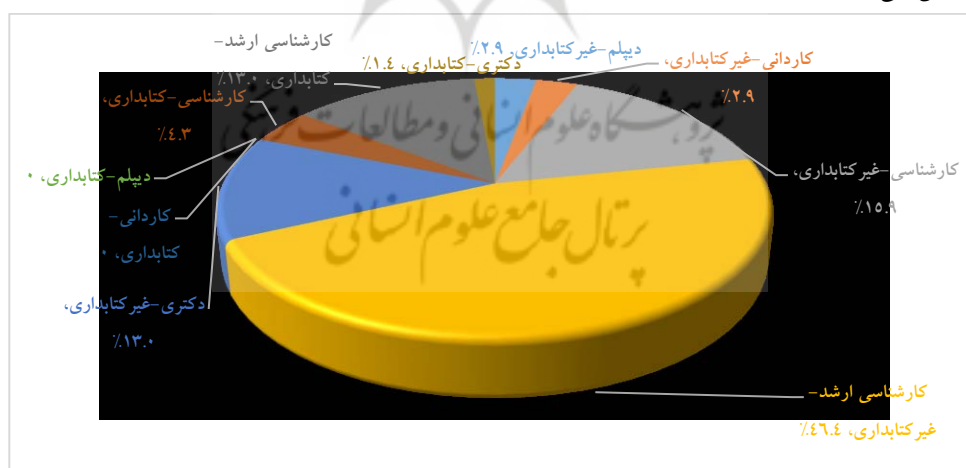
۲/۵ متر مربع برای هر دانشجو (باید فضای مورد برای حضور همزمان ۲۰ درصد کل دانشجویان در نظر گرفته شود).

- یک متر مربع به ازای هر ۱۲۰ جلد کتاب یا منابع دیگر

- یک مترمربع به ازای هر کارمند کتابخانه (تعاونی، ۱۳۹۰)

یافته‌های پژوهش

در پاسخ به سؤال اول در خصوص میزان انطباق وضعیت نیروی انسانی کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان با استاندارد کتابخانه‌دانشگاهی؛ یافته‌ها نشان داد ۱۸٫۷ درصد مدیران کتابخانه‌ها دارای تخصص علم اطلاعات و دانش‌شناسی هستند. شکل ۱ وضعیت تخصصی مدیران کتابخانه‌ها را نمایش می‌دهد.

شکل ۱. نمودار مدرک تحصیلی مدیران کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان

۴/۳ درصد از مدیران دارای تحصیلات کارشناسی کتابداری، ۱۳ درصد کارشناسی ارشد کتابداری، ۱/۴ درصد دارای دکتری کتابداری بوده‌اند. به طور کلی، ۱۸/۷ درصد از مدیران دارای تخصص کتابداری هستند. مدرک تحصیلی ۲/۹ درصد دیپلم و ۱۵/۹ درصد کارشناسی (غیر کتابداری) و ۴۶/۴ درصد دارای کارشناسی ارشد (غیر کتابداری) و ۱۳ درصد دکتری تخصصی (غیر کتابداری) بوده است. به طور کلی، ۷۸/۲ درصد از مدیران دارای تحصیلات غیر کتابداری هستند. در حالی که مطابق با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران؛ باید افرادی کارآمد و دارای دانشنامه تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی در کتابخانه‌ها به کار گرفته شوند. جدول ۱ وضعیت نیروی انسانی را در کتابخانه‌های مورد بررسی نشان می‌دهد.

جدول ۱. وضعیت نیروی انسانی کتابخانه‌ها بر اساس هر یک از مؤلفه‌های استاندارد نیروی انسانی

درصد تطابق با استاندارد	کمبود نیروی انسانی	مجموع تعداد نیروی مورد نیاز	تعداد نیروی مورد نیاز کتابخانه	تعداد نیروی مورد نیاز دانشجویان	تعداد کتاب‌ها و سایر منابع	تعداد اساتید و دانشجویان	تعداد نیروی غیرمتخصص موجود	تعداد نیروهای متخصص موجود	نام مرکز/پردیس
۱۳	-۷	۸	۲	۶	۳۸۰۰۵	۱۴۹۸	۱	۰	مرکز خراسان رضوی
۱۳	-۷	۸	۲	۶	۳۶۰۲۳	۱۴۳۰	۱	۰	مرکز علامه امینی آذربایجان شرقی
۱۳	-۷	۸	۱	۷	۴۰۰۲	۱۶۲۳	۱	۰	پردیس امام علی (ع) گیلان
۱۴	-۶	۷	۱	۶	۸۰۵۰	۱۴۰۹	۱	۰	پردیس شهید مطهری سیستان و بلوچستان
۱۴	-۶	۷	۱	۶	۴۵۰۰	۱۳۱۱	۱	۰	پردیس شهید رجایی ارومیه
۱۷	-۵	۶	۲	۴	۳۳۳۴۹	۹۴۸	۰	۱	پردیس شهید مقصودی همدان
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۲۱۰۰۴	۹۵۷	۱	۰	پردیس شهید باهنر کرمان
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۲۱۰۲۳	۱۱۰۵	۱	۰	پردیس خواجه نصیرالدین طوسی کرمان
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۱۶۰۱۰	۱۰۰۸	۱	۰	مرکز خراسان جنوبی
۱۷	-۵	۶	۲	۴	۳۰۳۲۸	۹۶۹	۱	۰	پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۱۲۰۰۰	۱۲۰۱	۱	۰	پردیس زینبیه پیشوا
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۱۲۰۰۳	۱۲۱۰	۱	۰	مرکز شهید باهنر تهران
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۱۵۰۰۶	۱۲۱۲	۱	۰	مرکز رسالت سیستان و بلوچستان
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۲۳۱۱۳	۷۰۶	۱	۰	پردیس دکتر شریعتی ساری

درصد تطابق با استاندارد	کمبود نیروی انسانی	مجموع تعداد نیروی مورد نیاز	تعداد نیروی مورد نیاز کتابخانه	تعداد نیروی مورد نیاز دانشجویان	تعداد کتاب‌ها و سایر منابع	تعداد اساتید و دانشجویان	تعداد نیروی غیر متخصص موجود	تعداد نیروهای متخصص موجود	نام مرکز/پردیس
۲۰	-۴	۵	۲	۳	۳۸۰۰۰	۵۰۴	۱	۰	پردیس آیت‌اله کمالوند لرستان
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۲۷۸۶	۹۲۲	۱	۰	پردیس آیت الله طالقانی قم
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۶۰۰۸	۹۲۶	۱	۰	پردیس علامه طباطبایی اردبیل
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۸۰۰۰	۹۴۳	۰	۱	پردیس فاطمه زهرا (س) اصفهان
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۹۸۷۲	۸۴۴	۱	۰	مرکز بندرعباس
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۸۱۰۹	۸۹۴	۰	۱	پردیس حضرت معصومه قم
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۱۰۰۰	۹۰۳	۱	۰	پردیس بنت‌الهدی صدر بوشهر
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۵۵۰۲	۹۱۱	۰	۱	پردیس شهیدان پاک‌نژاد یزد
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۶۰۰۲	۹۷۳	۱	۰	پردیس فاطمه الزهرا یزد
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۶۰۲۳	۱۰۱۱	۱	۰	واحد برادران قزوین
۱۷	-۵	۶	۱	۵	۶۰۲۳	۱۰۱۱	۱	۰	پردیس بنت‌الهدی صدر قزوین
۴۰	-۳	۵	۱	۴	۱۸۵۰۰	۹۷۸	۱	۱	پردیس شهید مفتح شهرری استان تهران
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۰۰۰۳	۸۴۷	۱	۰	پردیس امیرکبیر البرز
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۷۰۰۶	۵۱۱	۱	۰	پردیس علامه طباطبایی بوشهر
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۶۰۰۳	۶۰۳	۱	۰	پردیس آیت ا... خامنه‌ای گلستان
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۹۰۰۰	۷۱۰	۰	۱	پردیس بنت‌الهدی صدر رشت
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۵۰۰۰	۵۳۰	۱	۰	پردیس بنت‌الهدی صدر کردستان
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۲۰۱۵	۷۶۷	۱	۰	پردیس شهید باهنر شیراز
۲۵	-۴	۴	۱	۳	۱۰۵۱۸	۶۸۷	۰	۱	پردیس شهید باهنر استان مرکزی
۴۰	-۳	۵	۱	۴	۱۰۲۰۵	۸۵۴	۲	۰	پردیس حضرت زینب‌کبری (س) استان مرکزی
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۳۰۰۵	۶۲۵	۱	۰	مرکز چمران تهران
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۳۰۰۰	۷۱۲	۱	۰	پردیس شهید رجایی کرمانشاه
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۳۰۰۴	۵۱۰	۱	۰	مرکز حکیم فردوسی البرز
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۱۸۹۳	۵۲۰	۰	۱	مرکز شهدای مکه تهران
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۴۰۰۰	۶۳۷	۱	۰	پردیس علامه طباطبایی ارومیه
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۲۰۰۱۰	۵۶۳	۱	۰	پردیس امام سجاد (ع) خراسان جنوبی
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۳۰۰۸	۵۶۵	۱	۰	آموزش عالی شهید رجایی اصفهان
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۹۵۵۷	۶۰۸	۱	۰	پردیس حضرت فاطمه الزهرا (س) اهواز

درصد تطابق با استاندارد	کمبود نیروی انسانی	مجموع تعداد نیروی مورد نیاز	تعداد نیروی مورد نیاز کتابخانه	تعداد نیروی مورد نیاز دانشجویان	تعداد کتاب‌ها و سایر منابع	تعداد اساتید و دانشجویان	تعداد نیروی غیرمتخصص موجود	تعداد نیروهای متخصص موجود	نام مرکز/پردیس
۲۵	-۴	۴	۱	۳	۱۶۶۵۳	۵۸۹	۱	۰	پردیس شهید بهشتی زنجان
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۱۲۰۰۴	۳۲۷	۱	۰	مرکز رجایی فارس
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۸۰۰۲	۳۳۳	۱	۰	مرکز آموزش عالی شهید میرشاکلی الیگودرز
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۸۷۸۸	۴۰۹	۱	۰	استان گلستان
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۹۷۰۳	۳۴۵	۱	۰	مرکز حضرت فاطمه (س) قائمشهر
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۲۰۰۰۰	۲۵۳	۱	۰	شهید مدرس ایلام
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۸۲۰۰	۳۵۳	۱	۰	مرکز آموزش عالی بیت‌الهدی آمل
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۵۰۰۶	۴۰۰	۰	۱	واحد علامه طباطبایی سبزوار
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۱۲۰۰۵	۳۵۰	۱	۰	مرکز آموزش عالی فرهنگیان عترة تهران
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۱۶۰۱۴	۴۰۴	۱	۰	پردیس الزهراء (س) زنجان
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۶۰۴۸	۴۱۳	۱	۰	پردیس بنت‌الهدی صدر اردبیل
۶۷	-۱	۳	۱	۲	۱۵۰۰۰	۴۸۸	۲	۰	مرکز آموزش عالی شهید رجایی فرخ‌شهر
۵۰	-۱	۲	۱	۱	۱۱۱۸	۱۱۸	۰	۱	پردیس شهید مدنی قم
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۵۰۰۱	۳۰۵	۱	۰	مرکز اقلید
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۸۲۱۲	۲۵۹	۰	۰	پردیس شهید رجایی سمنان
۶۷	-۱	۳	۱	۲	۱۱۰۰۵	۴۲۱	۲	۰	مرکز دانشور نیشابور
۵۰	-۱	۲	۱	۱	۷۰۲۵	۱۷۴	۱	۰	واحد بنت‌الهدی صدر فردوس
۵۰	-۱	۲	۱	۱	۱۲۳۸۳	۱۴۴	۱	۰	پردیس بحرالعلوم شهرکرد
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۸۰۰۵	۲۶۰	۱	۰	پردیس امام جعفر صادق (ع) ایلام
۷۵	-۱	۴	۱	۳	۱۲۰۰۰	۶۲۷	۳	۰	پردیس امام خمینی (ره) خواهران گرگان
۵۰	-۱	۲	۱	۱	۸۰۰۰	۲۰۳	۱	۰	مرکز آموزش عالی زینب کبری (س) بروجرد
۶۷	-۱	۳	۱	۲	۱۰۰۱۰	۳۲۸	۲	۰	پردیس فاطمه الزهراء (س) ساری
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۱۳۰۰۰	۳۸۷	۱	۰	پردیس کوثر کهگیلویه و بویراحمد
۲۰	-۴	۵	۱	۴	۱۴۰۰۰	۱۷۰	۱	۰	پردیس حضرت رسول اکرم (ص) اهواز
۳۳	-۲	۳	۱	۲	۱۴۸۳۳	۴۶۱	۱	۰	پردیس شهید باهنر شهرکرد
۴۰	-۳	۵	۱	۴	۲۵۰۰۰	۹۳۴	۱	۱	پردیس شهید مدرس سنندج
۲۵	-۳	۴	۱	۳	۱۹۰۰۰	۵۷۴	۱	۰	پردیس شهید باهنر همدان

همان‌طور که مشاهده می‌شود، کتابخانه پردیس امام خمینی (ره) خواهران گرگان با (۷۵ درصد) بیشترین میزان و کتابخانه پردیس امام علی (ع) گیلان و پردیس علامه امینی آذربایجان شرقی و مرکز خراسان رضوی، هر یک با (۱۳ درصد) کمترین میزان مطابقت از لحاظ نیروی انسانی با استاندارد را دارند. در مجموع، مشخص شد میانگین رعایت استاندارد نیروی انسانی با رویکرد کمی در کتابخانه‌های مورد مطالعه، ۲۹ درصد بوده است.

در خصوص سؤال دوم پژوهش مبنی بر میزان انطباق مجموعه کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی، داده‌های جدول ۲ تهیه شده است.

جدول ۲. مقایسه منابع کتابخانه‌ای با استاندارد مجموعه‌سازی کتابخانه‌های دانشگاهی

نام پردیس/مرکز	منابع موجود	تعداد منابع مورد نیاز بر اساس استاندارد	اختلاف منابع موجود و منابع مورد نیاز	درصد انطباق با استاندارد
پردیس آیت‌الله کمالوند لرستان	۳۸۰۰۰	۵۵۷۴۰	۱۷۷۴۰	۶۸
شهید مدرس ایلام	۲۰۰۰۰	۵۲۳۰۵	۳۲۳۰۵	۳۸
پردیس علامه امینی آذربایجان شرقی	۳۶۰۲۳	۷۰۱۴۵	۳۴۱۲۲	۵۱
پردیس امام سجاد (ع) خراسان جنوبی	۲۰۰۱۰	۵۶۵۳۶	۳۶۵۲۶	۳۵
پردیس دکتر شریعتی ساری	۲۳۱۱۳	۶۰۷۷۰	۳۷۶۵۷	۳۸
پردیس الزهرا (س) زنجان	۱۶۰۱۴	۵۳۷۱۱	۳۷۶۹۷	۳۰
پردیس بحرالعلوم شهرکرد	۱۲۳۸۳	۵۰۵۰۳	۳۸۱۲۰	۲۵
پردیس علامه طباطبایی بوشهر	۱۷۰۰۶	۵۶۴۲۳	۳۹۴۱۷	۳۰
مرکز آموزش عالی فرهنگیان عترة تهران	۱۲۰۰۵	۵۲۵۳۵	۴۰۵۳۰	۲۳
پردیس حضرت معصومه قم	۱۸۱۰۹	۶۰۸۷۷	۴۲۷۶۸	۳۰
مرکز آموزش عالی زینب کبری (س) بروجرد	۸۰۰۰	۵۰۷۷۱	۴۲۷۷۱	۱۶
مرکز دانشور نیشابور	۱۱۰۰۵	۵۳۸۱۰	۴۲۸۰۵	۲۰
پردیس خواجه نصیرالدین طوسی کرمان	۲۱۰۲۳	۶۴۰۴۵	۴۳۰۲۲	۳۳
مرکز رجایی فارس	۱۲۰۰۴	۵۵۴۳۰	۴۳۴۲۶	۲۲
مرکز حضرت فاطمه (س) قائمشهر	۹۷۰۳	۵۳۱۴۵	۴۳۴۴۲	۱۸
پردیس فاطمه الزهراء (س) ساری	۱۰۰۱۰	۵۳۶۲۸	۴۳۶۱۸	۱۹
پردیس امام جعفر صادق (ع) ایلام	۸۰۰۵	۵۱۶۳۱	۴۳۶۲۶	۱۶
واحد بنت‌الهدی صدر فردوس	۷۰۲۵	۵۰۷۷۵	۴۳۷۵۰	۱۴

درصد انطباق با استاندارد	اختلاف منابع موجود و منابع مورد نیاز	تعداد منابع مورد نیاز بر اساس استاندارد	منابع موجود	نام پردیس/مرکز
۲۳	۴۳۸۸۷	۵۶۱۹۵	۱۳۰۰۸	آموزش عالی شهید رجایی اصفهان
۲۹	۴۴۲۳۱	۶۲۷۳۱	۱۸۵۰۰	پردیس شهید مفتاح شهری
۱۶	۴۴۵۴۳	۵۳۳۳۱	۸۷۸۸	استان گلستان
۱۵	۴۴۵۹۳	۵۲۵۹۵	۸۰۰۲	مرکز آموزش عالی شهید میرشاکلی الیگودرز
۱۵	۴۴۹۷۰	۵۳۱۷۰	۸۲۰۰	مرکز آموزش عالی بنت‌الهدی آمل
۲۱	۴۵۴۸۰	۵۷۴۸۰	۱۲۰۰۰	پردیس امام خمینی (ره) خواهران گرگان
۲۶	۴۶۳۸۰	۶۲۳۸۸	۱۶۰۰۸	پردیس علامه طباطبایی اردبیل
۲۵	۴۶۹۰۲	۶۲۴۰۴	۱۵۵۰۲	پردیس شهیدان پاک‌نژاد یزد
۱۰	۴۷۱۷۰	۵۲۱۷۱	۵۰۰۱	مرکز اقلید
۱۱	۴۷۸۴۲	۵۳۸۹۰	۶۰۴۸	پردیس بنت‌الهدی صدر اردبیل
۹	۴۸۱۲۹	۵۳۱۳۵	۵۰۰۶	واحد علامه طباطبایی سبزوار
۱۸	۴۸۷۲۱	۵۹۲۳۹	۱۰۵۱۸	پردیس شهید باهنر استان مرکزی
۲	۴۹۰۵۶	۵۰۱۷۴	۱۱۱۸	پردیس شهید مدنی قم
۱۸	۴۹۷۷۵	۶۰۷۷۵	۱۱۰۰۰	پردیس بنت‌الهدی صدر بوشهر
۱۷	۵۰۲۷۰	۶۰۲۷۵	۱۰۰۰۵	پردیس حضرت زینب کبری (س) استان مرکزی
۱۷	۵۰۳۸۱	۶۰۳۸۴	۱۰۰۰۳	پردیس امیرکبیر البرز
۱۵	۵۰۴۱۰	۵۹۴۱۰	۹۰۰۰	پردیس بنت‌الهدی صدر رشت
۱۱	۵۰۵۰۲	۵۶۵۰۵	۶۰۰۳	پردیس آیت‌الله خامنه‌ای گلستان
۲۳	۵۰۶۰۴	۶۵۶۱۰	۱۵۰۰۶	مرکز رسالت سیستان و بلوچستان
۱۹	۵۱۱۷۰	۶۳۱۷۰	۱۲۰۰۰	پردیس زینبیه پیشوا
۱۶	۵۱۲۳۴	۶۱۱۰۶	۹۸۷۲	مرکز بندرعباس
۷	۵۳۲۴۸	۵۷۲۴۸	۴۰۰۰	پردیس علامه طباطبایی ارومیه
۱۰	۵۵۷۴۷	۶۱۷۷۰	۶۰۲۳	پردیس بنت‌الهدی صدر قزوین
۱۰	۵۵۷۷۲	۶۱۷۷۴	۶۰۰۲	پردیس فاطمه الزهرا یزد
۱۳	۵۵۷۷۳	۶۳۷۷۳	۸۰۰۰	پردیس فاطمه زهرا (س) اصفهان
۵	۵۶۷۰۵	۵۹۷۱۰	۳۰۰۵	مرکز چمران تهران
۱۸	۴۸۳۳۹	۶۱۱۲۵	۱۲۷۸۶	پردیس آیت‌الله طالقانی قم
۱۱	۶۲۲۱۵	۷۰۲۶۵	۸۰۵۰	پردیس شهید مطهری سیستان و بلوچستان
۲۴	۴۰۹۳۰	۵۳۹۳۰	۱۳۰۰۰	پردیس کوثر کهگیلویه و بویر احمد
۳۴	۳۷۶۶۸	۵۶۶۶۸	۱۹۰۰۰	پردیس شهید باهنر همدان
۲۳	۴۶۱۳۰	۶۰۱۳۰	۱۴۰۰۰	پردیس حضرت رسول اکرم (ص) اهواز

نام پردیس/مرکز	منابع موجود	تعداد منابع مورد نیاز بر اساس استاندارد	اختلاف منابع موجود و منابع مورد نیاز	درصد انطباق با استاندارد
پردیس شهید باهنر شهرکرد	۱۴۸۳۳	۵۴۷۳۰	۳۹۸۹۷	۲۷
پردیس شهید مدرس سنندج	۲۵۰۰۰	۶۳۹۸۳	۳۸۹۸۳	۳۹
مرکز شهید باهنر تهران	۱۲۰۰۳	۶۵۰۷۵	۵۳۰۷۲	۱۸
مرکز خراسان جنوبی	۱۶۰۱۰	-	-	-
پردیس شهید باهنر کرمان	۲۱۰۰۴	-	-	-
مرکز خراسان رضوی	۳۸۰۰۵	۷۴۰۹۵	۳۶۰۹۰	۵۱
پردیس حضرت فاطمه الزهرا (س) اهواز	۹۵۵۷	۵۸۵۲۱	۴۸۹۶۴	۱۶
پردیس شهید باهنر شیراز	۱۲۰۱۵	۶۰۵۰۰	۴۸۴۸۵	۱۶
پردیس بنت‌الهدی صدر کردستان	۱۵۰۰۰	۵۶۳۱۶	۴۱۳۱۶	۲۶
پردیس شهید رجایی کرمانشاه	۱۳۰۰۰	۵۸۴۱۲	۴۵۴۱۲	۲۲
پردیس شهید رجایی ارومیه	۴۵۰۰	۶۹۱۶۰	۶۴۶۶۰	۷
پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز	۳۰۳۲۸	۶۳۶۴۵	۳۳۳۱۷	۴۸
پردیس شهید بهشتی زنجان	۱۶۶۵۳	۵۶۸۶۵	۴۰۲۱۲	۲۹
پردیس امام علی (ع) گیلان	۴۰۰۲	۶۹۷۵۰	۶۵۷۴۸	۶
واحد برادران قزوین	۶۰۲۳	۶۱۷۷۰	۵۵۷۴۷	۱۰
مرکز حکیم فردوسی البرز	۱۳۰۰۴	۵۶۳۴۰	۴۳۳۳۶	۲۳
مرکز آموزش عالی شهید رجایی فرخ شهر	۱۵۰۰۰	۵۴۳۶۷	۳۹۳۶۷	۲۸
پردیس شهید مقصودی همدان	۳۳۳۴۹	۵۴۲۴۰	۲۰۸۹۱	۶۱
مرکز شهدای مکه تهران	۱۱۸۹۳	۵۵۹۱۵	۴۴۰۲۲	۲۱
پردیس شهید رجایی سمنان	۸۲۱۲	۵۲۵۷۰	۴۴۳۵۸	۱۶

بر اساس یافته‌ها، مجموعه هیچ‌یک از کتابخانه‌های پردیس‌ها و آموزش عالی دانشگاه فرهنگیان مطابق با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران نیست. در این بین، کتابخانه پردیس آیت‌الله کمالوند لرستان با ۶۸ درصد و پردیس شهید مقصودی همدان با ۶۱ درصد، بیشترین مطابقت و کتابخانه مرکز شهید مدنی قم با ۰/۲ درصد انطباق با استانداردها کمترین انطباق را با استاندارد کتابخانه دانشگاهی داشته است.

در پاسخ به سؤال سوم پژوهش در خصوص میزان انطباق فضای کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان با استاندارد کتابخانه دانشگاهی، داده‌های جدول ۳ تهیه شده است.

جدول ۳. بررسی انطباق ساختمان و تجهیزات کتابخانه‌ها با استاندارد کتابخانه دانشگاهی

درصد انطباق با استاندارد	کمبود فضا	فضای موجود کتابخانه	مجموع فضای مورد نیاز	فضای مورد نیاز بر اساس تعداد کتاب‌ها	فضای مورد نیاز بر اساس استاندارد تعداد دانشجویان	تعداد دانشجویان	نام مرکز/پردیس
۳۳	۹۳۰	۴۵۰	۱۳۸۰	۱۰۰۰	۳۸۰	۷۶۰	پردیس شهید باهنر شیراز
۵	۸۰۳	۴۰	۸۴۳	۳۳	۸۱۰	۱۶۲۰	پردیس امام علی (ع) گیلان
۲۶	۵۶۲	۲۰۰	۷۶۲	۶۷	۶۹۵	۱۳۹۰	پردیس شهید مطهری سیستان و بلوچستان
۳۰	۷۰۰	۳۰۰	۱۰۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۱۴۰۰	مرکز علامه امینی آذربایجان شرقی
۱۴	۶۲۵	۱۰۰	۷۲۵	۱۲۵	۶۰۰	۱۲۰۰	مرکز رسالت سیستان و بلوچستان
۴۳	۴۰۰	۳۰۰	۷۰۰	۱۰۰	۶۰۰	۱۲۰۰	مرکز شهید باهنر تهران
۱۴	۶۰۰	۱۰۰	۷۰۰	۱۰۰	۶۰۰	۱۲۰۰	پردیس زینبیه پیشوا
۱۵	۶۱۵	۱۱۰	۷۲۵	۱۷۵	۵۵۰	۱۱۰۰	پردیس خواجه نصیرالدین طوسی کرمان
۶۸	۳۲۷	۷۱۰	۱۰۳۷	۳۱۷	۷۲۰	۱۴۴۰	مرکز خراسان رضوی
۱۶	۴۶۲	۸۸	۵۵۰	۵۰	۵۰۰	۱۰۰۰	واحد برادران قزوین
۱۶	۴۶۲	۸۸	۵۵۰	۵۰	۵۰۰	۱۰۰۰	پردیس بنت‌الهدی صدر قزوین
۲۱	۵۰۲	۱۳۱	۶۳۳	۱۳۳	۵۰۰	۱۰۰۰	مرکز خراسان جنوبی
-	-	-	۶۳۶	۱۵۴	۴۸۲	۹۶۳	پردیس شهید مفتاح شهرری
۶۷	۱۷۶	۳۶۰	۵۳۶	۵۰	۴۸۶	۹۷۲	پردیس فاطمه الزهرا یزد
۴۴	۳۸۶	۳۰۰	۶۸۶	۳۸	۶۴۸	۱۲۹۵	پردیس شهید رجایی ارومیه
۷۸	۱۵۷	۵۷۱	۷۲۸	۲۵۳	۴۷۵	۹۵۰	پردیس فاطمه الزهرا (س) تبریز
۲۷	۴۷۴	۱۷۶	۶۵۰	۱۷۵	۴۷۵	۹۵۰	پردیس شهید باهنر کرمان
۴۱	۳۴۰	۲۴۰	۵۸۰	۱۲۹	۴۵۱	۹۰۲	پردیس شهیدان پاک نژاد یزد
۸	۴۶۲	۴۰	۵۰۲	۸۳	۴۱۹	۸۳۷	پردیس امیرکبیر البرز
۱۰۹	-۴۷	۵۷۴	۵۲۷	۶۷	۴۶۰	۹۱۹	پردیس فاطمه زهرا (س) اصفهان
-	-	-	۵۴۲	۹۲	۴۵۰	۹۰۰	پردیس بنت‌الهدی صدر بوشهر
۹۳	۴۷	۶۱۸	۶۶۵	۲۰۸	۴۵۷	۹۱۴	پردیس شهید مدرس سنندج
۳۶	۳۷۵	۲۱۰	۵۸۵	۱۳۳	۴۵۲	۹۰۴	پردیس علامه طباطبایی اردبیل
۲۲	۴۶۲	۱۳۰	۵۹۲	۱۵۱	۴۴۱	۸۸۱	پردیس حضرت معصومه قم
-	-	-	۴۹۹	۸۲	۴۱۷	۸۳۳	مرکز بندرعباس

درصد انطباق با استاندارد	کمبود فضا	فضای موجود کتابخانه	مجموع فضای مورد نیاز	فضای مورد نیاز بر اساس تعداد کتاب‌ها	فضای مورد نیاز بر اساس استاندارد تعداد دانشجویان	تعداد دانشجویان	نام مرکز/پردیس
۱۲۵	-۱۳۹	۷۰۰	۵۶۱	۱۰۶	۴۵۵	۹۱۰	پردیس آیت‌الله طالقانی قم
۳۰	۵۲۱	۲۲۲	۷۴۳	۲۷۸	۴۶۵	۹۲۹	پردیس شهید مقصودی همدان
۲۶	۳۷۸	۱۳۰	۵۰۸	۸۳	۴۲۵	۸۵۰	پردیس حضرت زینب کبری (س) استان مرکزی
۳۸	۳۰۷	۱۹۰	۴۹۷	۱۱۷	۳۸۰	۷۶۰	پردیس حضرت رسول اکرم (ص) اهواز
۲۹	۲۹۰	۱۲۰	۴۱۰	۱۰۰	۳۱۰	۶۲۰	پردیس امام خمینی (ره) خواران گرگان
۲۷	۳۲۳	۱۲۰	۴۴۳	۱۵۸	۲۸۵	۵۶۹	پردیس شهید باهنر همدان
۴۳	۲۴۳	۱۸۶	۴۲۹	۱۳۹	۲۹۰	۵۸۰	پردیس شهید بهشتی زنجان
۲۲	۳۶۱	۱۰۰	۴۶۱	۱۰۸	۳۵۳	۷۰۶	پردیس شهید رجایی کرمانشاه
۲۲	۲۹۵	۸۴	۳۷۹	۸۰	۲۹۹	۵۹۸	پردیس حضرت فاطمه الزهرا (س) اهواز
۵۳	۲۶۷	۳۰۰	۵۶۷	۳۱۷	۲۵۰	۵۰۰	پردیس آیت‌اله کمالوند لرستان
۷۴	۹۰	۲۶۰	۳۵۰	۳۳	۳۱۷	۶۳۴	پردیس علامه طباطبایی ارومیه
۵۲	۲۰۴	۲۲۰	۴۲۴	۸۸	۳۳۶	۶۷۲	پردیس شهید باهنر استان مرکزی
۲۳	۳۲۹	۹۶	۴۲۵	۷۵	۳۵۰	۷۰۰	پردیس بنت‌الهدی صدر رشت
۶۲	۱۴۸	۲۴۰	۳۸۸	۱۰۸	۲۸۰	۵۶۰	آموزش عالی شهید رجایی اصفهان
۶۶	۱۸۳	۳۵۰	۵۳۳	۱۹۳	۳۴۰	۶۸۰	پردیس دکتر شریعتی ساری
۴۵	۲۴۶	۲۰۰	۴۴۶	۱۶۷	۲۷۹	۵۵۸	پردیس امام سجاد (ع) خراسان جنوبی
۴۶	۱۷۵	۱۵۰	۳۲۵	۲۵	۳۰۰	۶۰۰	مرکز چمران تهران
۳۳	۲۴۸	۱۲۰	۳۶۸	۱۲۵	۲۴۳	۴۸۶	مرکز آموزش عالی شهید رجایی فرخ‌شهر
۷۱	۱۰۰	۲۵۰	۳۵۰	۵۰	۳۰۰	۶۰۰	پردیس آیت‌ا... خامنه‌ای گلستان
۹۸	۶	۳۵۳	۳۵۹	۹۹	۲۶۰	۵۲۰	مرکز شهدای مکه تهران
۵۵	۱۶۱	۱۹۷	۳۵۸	۱۰۸	۲۵۰	۵۰۰	مرکز حکیم فردوسی البرز
۷۴	۱۰۰	۲۸۷	۳۸۷	۱۲۵	۲۶۲	۵۲۳	پردیس بنت‌الهدی صدر کردستان
۳۱	۲۴۲	۱۱۰	۳۵۲	۱۲۴	۲۲۸	۴۵۵	پردیس شهید باهنر شهرکرد
۳۱	۱۷۵	۸۰	۲۵۵	۵۰	۲۰۵	۴۱۰	پردیس بنت‌الهدی صدر اردبیل
۹۳	۲۲	۳۱۰	۳۳۲	۱۳۳	۱۹۹	۳۹۸	پردیس الزهرا (س) زنجان
۲۱	۱۹۳	۵۲	۲۴۵	۸۳	۱۶۲	۳۲۴	پردیس فاطمه الزهراء (س) ساری

درصد انطباق با استاندارد	کمیود فضا	فضای موجود کتابخانه	مجموع فضای مورد نیاز	فضای مورد نیاز بر اساس تعداد کتاب‌ها	فضای مورد نیاز بر اساس استاندارد تعداد دانشجویان	تعداد دانشجویان	نام مرکز/پردیس
۶۶	۱۰۲	۲۰۰	۳۰۲	۹۲	۲۱۰	۴۲۰	مرکز دانشور نیشابور
۷۹	۵۲	۱۹۰	۲۴۲	۴۲	۲۰۰	۴۰۰	واحد علامه طباطبایی سبزوار
۷۶	۹۴	۳۰۰	۳۹۴	۱۴۲	۲۵۲	۵۰۴	پردیس علامه طباطبایی بوشهر
۴۵	۱۵۰	۱۲۵	۲۷۵	۱۰۰	۱۷۵	۳۵۰	مرکز آموزش عالی فرهنگیان عتروت تهران
۲۱	۲۱۹	۵۸	۲۷۷	۷۳	۲۰۴	۴۰۸	استان گلستان
۲۷	۲۱۲	۸۰	۲۹۲	۱۶۷	۱۲۵	۲۵۰	شهید مدرس ایلام
۴۹	۱۲۳	۱۲۰	۲۴۳	۶۸	۱۷۵	۳۵۰	مرکز آموزش عالی بنت الهدی آمل
۷۸	۵۶	۱۹۸	۲۵۴	۸۱	۱۷۳	۳۴۵	مرکز حضرت فاطمه (س) قائمشهر
۷۷	۴۶	۱۵۰	۱۹۶	۶۷	۱۲۹	۲۵۸	پردیس امام جعفر صادق (ع) ایلام
۶۵	۸۲	۱۵۰	۲۳۲	۶۷	۱۶۵	۳۳۰	مرکز آموزش عالی شهید میرشاکلی الیگودرز
۵۹	۶۹	۱۰۰	۱۶۹	۶۷	۱۰۲	۲۰۳	مرکز آموزش عالی زینب کبری (س) بروجرد
۸۴	۴۰	۲۱۵	۲۵۵	۱۰۰	۱۵۵	۳۱۰	مرکز رجایی فارس
۹۳	۱۳	۱۸۰	۱۹۳	۶۸	۱۲۵	۲۵۰	پردیس شهید رجایی سمنان
۵۰	۸۶	۸۷	۱۷۳	۱۰۳	۷۰	۱۳۹	پردیس بحرالعلوم شهرکرد
۲۰۶	-۲۰۶	۴۰۰	۱۹۴	۴۲	۱۵۲	۳۰۳	مرکز اقلید فارس
۸۳	۲۴	۱۲۰	۱۴۴	۵۹	۸۵	۱۷۰	واحد بنت‌الهدی صدر فردوس
۸	۲۷۳	۲۵	۲۹۸	۱۰۸	۱۹۰	۳۸۰	پردیس کوثر کهگیلویه و بویر احمد
۲۵۷	-۱۰۷	۱۷۵	۶۸	۹	۵۹	۱۱۷	پردیس شهید مدنی قم

یافته‌ها نشان داد میزان مطابقت با استاندارد در بخش فضا ۵۴ درصد بوده است و ۴۶ درصد با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی فاصله دارند.

در پاسخ به سؤال چهارم مبنی بر وضعیت مؤلفه‌های سه‌گانه ارزیابی شده در هر یک از کتابخانه‌های مورد بررسی، داده‌های جدول ۴ تهیه شده است.

جدول ۴. مقایسه رویکرد کمی کتابخانه‌های مورد مطالعه در میزان مطابقت با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی در مؤلفه‌های سه‌گانه ارزیابی شده

ردیف	نام شهر	نام پردیس	تعداد دانشجو	تعداد مجموعه	درصد تطابق نیروی موجود با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی	درصد تطابق مجموعه با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی	درصد تطابق فضا با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی
۱	آذربایجان شرقی	پردیس فاطمه الزهرا	۹۵۰	۳۰۳۲۸	۱۷	۴۸	۷۸
		پردیس علامه امینی	۱۴۰۰	۳۶۰۲۳	۱۳	۵۱	۳۰
۲	آذربایجان غربی	پردیس شهید رجایی	۱۲۹۵	۴۵۰۰	۱۴	۷	۴۴
		پردیس علامه طباطبایی	۶۳۴	۴۰۰۰	۲۵	۷	۷۴
۳	اردبیل	پردیس بنت‌الهدی صدر	۴۱۰	۶۰۴۸	۳۳	۱۱	۳۱
		پردیس علامه طباطبایی	۹۰۴	۱۶۰۰۸	۲۰	۲۶	۳۶
۴	اصفهان	پردیس فاطمه زهرا (س)	۹۱۹	۸۰۰۰	۲۰	۱۳	۱۰۹
		مرکز آموزش شهید رجایی	۵۶۰	۱۳۰۰۸	۲۰	۲۳	۶۲
۵	البرز	پردیس امیربیر	۸۳۷	۱۰۰۰۳	۲۰	۱۷	۸
		پردیس حکیم ابوالقاسم فردوسی	۵۰۰	۱۳۰۰۴	۲۵	۲۳	۵۵
۶	ایلام	پردیس امام جعفر صادق (ع)	۲۵۸	۸۰۰۵	۳۳	۱۶	۱۷
		پردیس شهید مدرس	۲۵۰	۲۰۰۰۰	۳۳	۳۸	۲۷
۷	بوشهر	پردیس بنت‌الهدی صدر	۹۰۰	۱۱۰۰۰	۲۰	۱۸	-
		پردیس علامه طباطبایی	۵۰۴	۱۷۰۰۶	۲۵	۳۰	۷۶
۸	تهران	پردیس شهید چمران	۶۰۰	۳۰۰۵	۲۵	۵	۹۸
		پردیس شهید مفتاح	۹۶۳	۱۸۵۰۰	۴۰	۲۹	-
		پردیس زینبیه	۱۲۰۰	۱۲۰۰۰	۱۷	۱۹	۱۴
		مرکز آموزش شهدای مکه	۵۲۰	۱۱۸۹۳	۲۵	۲۱	۹۸
		مرکز آموزش شهید باهنر	۱۲۰۰	۱۲۰۰۳	۱۷	۱۸	۴۳
۹	چهار محال و بختیاری	مرکز آموزش عترت	۳۵۰	۱۲۰۰۵	۳۳	۲۳	۴۵
		پردیس بحرالعلوم شهرکرد	۱۳۹	۱۲۳۸۳	۵۰	۲۵	۵۰
		پردیس شهید باهنر	۴۵۵	۱۴۸۸۳	۳۳	۲۷	۳۱
		مرکز آموزش شهید رجایی فرخ شهر	۴۸۶	۱۵۰۰۰	۶۷	۲۸	۳۳
۱۰		پردیس امام سجاد (ع)	۵۵۸	۲۰۰۱۰	۲۵	۳۵	۴۵

ردیف	نام شهر	نام پردیس	تعداد دانشجو	تعداد مجموعه	درصد تطابق نیروی موجود با استاندارد کتابخانه دانشگاهی	درصد تطابق مجموعه با استاندارد کتابخانه دانشگاهی	درصد تطابق فضا با استاندارد کتابخانه دانشگاهی
	خراسان جنوبی	پردیس شهید باهنر	۱۰۰۰	۱۶۰۱۰	۱۷	-	۲۱
		مرکز آموزش بنت‌الهدی صدر فردوس	۱۷۰	۷۰۲۵	۵۰	۱۴	۸۳
۱۱	خراسان رضوی	پردیس شهید بهشتی	۱۴۴۰	۳۸۰۰۵	۱۴	۵۱	۶۸
		مرکز آموزش شهید طباطبایی سبزوار	۴۰۰	۵۰۰۶	۳۳	۹	۷۹
۱۲	خوزستان	مرکز آموزش دانشور نیشابور	۴۲۰	۱۱۰۰۵	۶۷	۲۰	۶۶
		پردیس رسول اکرم (ص)	۷۶۰	۱۴۰۰۰	۲۰	۲۴	۳۸
۱۳	زنجان	پردیس فاطمه زهرا (س)	۵۹۸	۹۵۵۷	۲۵	۱۶	۲۲
		پردیس الزهرا	۳۹۸	۱۶۰۱۴	۳۳	۳۰	۹۳
۱۴	سمنان	پردیس شهید بهشتی	۵۸۰	۱۶۶۵۳	۲۵	۲۹	۴۳
		پردیس شهید رجایی	۲۵۰	۸۲۱۲	۳۳	۱۶	۹۳
۱۵	سیستان و بلوچستان	پردیس رسالت	۱۲۰۰	۱۵۰۰۶	۱۷	۲۳	۱۴
		پردیس شهید مطهری	۱۳۹۰	۸۰۵۰	۱۴	۱۱	۲۶
۱۶	فارس	پردیس شهید باهنر	۷۶۰	۱۲۰۱۵	۲۰	۱۶	۳۳
		پردیس شهید رجایی	۳۱۰	۱۲۰۰۴	۳۳	۲۲	۸۴
۱۷	قزوین	مرکز آموزش شهید بهشتی اقلید	۳۰۳	۵۰۰۱	۳۳	۱۰	۲۰۶
		پردیس بنت‌الهدی صدر	۱۰۰۰	۶۰۲۳	۱۷	۱۰	۱۶
۱۸	قم	پردیس شهید رجایی	۱۰۰۰	۶۰۲۳	۱۷	۱۰	۱۶
		پردیس آیت‌الله طالقانی (ره)	۹۱۰	۱۲۷۸۶	۲۰	۱۸	۱۳۰
۱۹	کردستان	پردیس حضرت معصومه (س)	۸۸۱	۱۸۱۰۹	۲۰	۳۰	۲۲
		مرکز آموزش آیت‌الله مدنی (ره)	۱۱۷	۱۱۱۸	۵۰	۲	۲۵۷
۲۰	کرمان	پردیس بنت‌الهدی صدر	۵۲۳	۱۵۰۰۰	۲۵	۲۶	۷۴
		پردیس شهید مدرس	۹۱۴	۲۵۰۰۰	۴۰	۳۹	۹۳
۲۰	کرمان	پردیس خواجه نصیرالدین طوسی	۱۱۰۰	۲۱۰۲۳	۱۷	۳۳	۱۵
		پردیس شهید باهنر	۹۵۰	۲۱۰۰۴	۲۰	-	۲۷

ردیف	نام شهر	نام پردیس	تعداد دانشجویان	تعداد مجموعه	درصد تطابق نیروی موجود با استاندارد کتابخانه دانشگاهی	درصد تطابق مجموعه با استاندارد کتابخانه دانشگاهی	درصد تطابق فضا با استاندارد کتابخانه دانشگاهی
۲۱	کرمانشاه	پردیس شهید رجایی	۷۰۶	۱۳۰۰۰	۲۵	۲۲	۲۲
۲۲	کهگیلویه و بویراحمد	پردیس کوثر	۳۸۰	۱۳۰۰۰	۳۳	۲۴	۸
۲۳	گلستان	پردیس آیت الله خامنه‌ای	۶۰۰	۶۰۰۳	۲۵	۱۱	۷۱
		پردیس امام خمینی (ره)	۶۲۰	۱۲۰۰۰	۷۵	۲۱	۲۹
		مرکز آموزش شهید بهشتی گنبد کاووس	۴۰۸	۸۷۸۸	۳۳	۱۶	۲۱
۲۴	گیلان	پردیس امام علی (ع)	۱۶۲۰	۴۰۰۲	۱۳	۶	۵
		پردیس بنت‌الهدی صدر	۷۰۰	۹۰۰۰	۲۵	۱۵	۲۳
۲۵	لرستان	پردیس کمالوند	۵۰۰	۳۸۰۰۰	۲۰	۶۸	۵۳
		مرکز آموزش زینب کبری (ع)	۲۰۳	۸۰۰۰	۵۰	۱۶	۵۹
		مرکز آموزش شهید میرشاکبای الیکودرز	۳۳۰	۸۰۰۲	۳۳	۱۵	۶۵
۲۶	مازندران	پردیس دکتر شریعتی	۶۸۰	۲۳۱۱۳	۲۵	۳۸	۶۶
		پردیس فاطمه الزهرا (س)	۳۲۴	۱۰۰۱۰	۶۷	۱۹	۲۱
		مرکز آموزش بنت‌الهدی آمل	۳۵۰	۸۲۰۰	۳۳	۱۵	۴۹
		مرکز آموزش حضرت فاطمه (س) قائم شهر	۳۴۵	۹۷۰۳	۳۳	۱۸	۷۸
۲۷	مرکزی	پردیس زینب کبری	۸۵۰	۱۰۰۵	۴۰	۱۷	۲۶
		پردیس شهید باهنر	۶۷۲	۱۰۵۱۸	۲۵	۱۸	۵۲
۲۸	هرمزگان	پردیس فاطمه زهرا (س)	۸۳۳	۹۸۷۲	۲۰	۱۶	-
۲۹	همدان	پردیس شهید مقصودی	۹۲۹	۳۳۳۴۹	۱۷	۶۱	۳۰
		پردیس شهید باهنر	۵۶۹	۱۹۰۰۰	۲۵	۳۴	۲۷
۳۰	یزد	پردیس فاطمه زهرا (س)	۹۷۲	۶۰۰۲	۲۰	۱۰	۶۷
		پردیس شهید پاکنژاد	۹۰۲	۱۵۵۰۲	۲۰	۲۵	۴۱

در پاسخ به سؤال پنجم مبنی بر روشن شدن وضعیت میزان انطباق کلی کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان با استانداردها در سه مؤلفه مورد بررسی، داده‌های جدول ۵ فراهم شده است.

جدول ۵. مقایسه مؤلفه‌های سه گانه کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان با استاندارد

مؤلفه‌ها	میزان انطباق	میزان عدم انطباق
نیروی انسانی	۲۹ درصد	۷۱ درصد
مجموعه	۲۳ درصد	۷۷ درصد
فضا	۵۴ درصد	۴۶ درصد

بحث و نتیجه‌گیری

در مطالعه حاضر از مجموعه ۸ استاندارد موجود در استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران، ۳ شاخص کمی (نیروی انسانی، مجموعه منابع اطلاعاتی و فضای کتابخانه) بررسی شد، که هر یک به تفکیک هر شاخص توضیح و نتیجه‌گیری صورت گرفته است.

نیروی انسانی به ویژه در کتابخانه‌های دانشگاهی، نقش انکارناپذیری در فرایند فعالیت‌ها و خدمات کتابخانه‌ای ایفا می‌کند. مواردی چون سطح تحصیلات، رشته تحصیلی، میزان دانش و مهارت‌های فنی و تخصصی مدیران و کارکنان این کتابخانه‌ها از مهم‌ترین عواملی هستند که کیفیت خدمات ارائه شده به جامعه استفاده‌کننده را تحت تأثیر قرار می‌دهند (رادمهر و حیاتی، ۱۳۸۶).

نتایج حاکی از آن است که کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از جهت تعداد نیروی انسانی با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی اختلاف چشمگیری دارد، و ۲۹ درصد با استاندارد کتابخانه دانشگاهی مطابقت دارد. ۱۸٫۷ درصد از نیروی انسانی این کتابخانه‌ها دارای مدرک تخصصی کتابداری در مقاطع (۴/۳ درصد کارشناسی، ۱۳ درصد کارشناسی ارشد و ۱/۴ درصد دکتری) هستند. از دلایل عدم مطابقت نیروی انسانی کتابخانه‌ها با استاندارد دانشگاهی، می‌توان به تازه تأسیس بودن این دانشگاه اشاره کرد. دلیل دوم ناشی از توجه ناکافی مسئولین مدیریت استانی و پردیس به کتابخانه و امور کتابخانه‌ها دانست. کمبود حقوق و مزایا و (مانند سختی کار، حق لباس،...) و تخصصی بودن از دیگر دلایل به شمار می‌رود. یافته‌ها تحقیق با یافته‌های قبادی (۱۳۹۷) همسوست، زیرا وی نیز به این نتیجه دست یافته بود که کتابخانه‌های دانشگاه رازی از نظر نیروی انسانی اختلاف زیادی با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی دارد. یافته‌های پژوهش قاضی میرسعید و همکاران

(۱۳۹۴) مبنی بر نامناسب بودن سطح نیروی انسانی شاغل در کتابخانه‌ها با یافته‌های پژوهش حاضر هخوانی دارد.

مجموعه کتابخانه دانشگاهی باید مجموعه‌ای متوازن و سازمان‌یافته در رشته‌های مربوط با اهداف و برنامه‌های سازمان مادر بوده و حاوی تازه‌ترین اطلاعات و مدارک موجود در اشکال مختلف چاپی یا غیرچاپی باشد (پورحمزه، ۱۳۷۹). کتابخانه‌های مورد بررسی از نظر مجموعه‌سازی در وضعیتی نامناسبی قرار دارند. البته مقایسه نتایج این مطالعه با نتایج مطالعه‌های دیگر هم نشان‌دهنده همین وضعیت، با شدت ضعف کمتری در دانشگاه‌های دیگر است. میزان مطابقت مجموعه منابع موجود در کتابخانه‌های مورد بررسی با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ۲۳ درصد محاسبه شد که کتابخانه‌های پردیس آیت‌الله کمالوند لرستان با ۶۸ درصد و پردیس شهید مقصودی همدان با ۶۱ درصد بیشترین، و کتابخانه پردیس شهید مدنی قم با ۲ درصد کمترین میزان مطابقت را با استانداردها داشتند. از دلایل عمده عدم اختلاف، می‌توان به توجه بیشتر دانشگاه‌ها به جذب دانشجو و غفلت آن‌ها از امکانات و تجهیزات مورد نیاز، عدم تخصیص بودجه کافی برای خرید و تهیه کتب تخصصی و مورد نیاز دانشجویان و اختصاص هر دو پست کتابداری و کارشناس پژوهش برای یک نفر در کتابخانه‌های مورد بررسی اشاره کرد. بنابراین، تعداد مجموعه مورد نظر در بعضی کتابخانه‌ها اختلاف زیادی با استاندارد کتابخانه دانشگاهی دارد. نتیجه پژوهش حاضر با یافته‌های قبادی (۱۳۹۷) که معتقد بود کتابخانه‌های دانشگاه رازی در همه شاخصه‌ها اختلاف چشمگیری با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی وجود دارد، همسو است. یافته‌های گیلوری و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد کتابخانه‌های مجموعه جهاد کشاورزی در شاخصه نیروی انسانی ۹۵ درصد، خدمات کتابخانه‌ای ۶۱/۸ درصد، سازماندهی ۴۵/۵۵ درصد، وضعیت مطلوبی داشته و در سایر مقوله‌های زیر ۵۰ درصد ارزیابی شده‌اند و قاضی میرسعید و همکاران (۱۳۹۴) در بررسی تطبیقی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی گلستان با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران دریافتند که کتابخانه‌های مورد بررسی در سطح مناسبی از نظر تطابق با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی ایران قرار ندارند، همسو بوده است. همچنین، یافته‌ها با یافته‌های لورنل و ماریلین (۲۰۱۵) که نشان داد کتابخانه‌های دانشگاهی

فیلیپین در ۹ مؤلفه ارزیابی در وضعیت مناسبی قرار دارند، ناهمسو است. شاید این عدم همسویی را می‌توان ناشی از یکسان‌نبودن وضعیت کتابخانه‌های ایران و فیلیپین دانست.

نتایج در بخش فضا حاکی از آن است که فضای کتابخانه‌های مورد بررسی ۵۴ درصد با استاندارد مطابقت داشتند. البته باید متذکر شد که بعضی از کتابخانه‌های پردیس‌ها دارای فضای بیشتر از حد استاندارد بودند. از دلایل ایجاد این اختلافات می‌توان به عدم تطابق ساختمان مراکز با ساختمان استاندارد کتابخانه‌ای، افزایش تعداد دانشجویان و استادان و تخصیص بودجه کمتر برای کتابخانه‌ها اشاره کرد. در این بخش از یافته‌ها، یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌ها پژوهش‌های قبلی (۱۳۹۷) همسو بوده که معتقد بود در همه شاخص‌ها اختلاف چشمگیری بین وضعیت فعلی کتابخانه‌ها با استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی وجود دارد، یافته‌های گیلوری و همکاران (۱۳۹۵) در ارزیابی وضعیت کتابخانه‌های مجموعه جهاد سازندگی، نشان داد که تنها در ۳ مؤلفه نیروی انسانی، خدمات کتابخانه‌ای و سازماندهی وضعیت بهتری نسبت به سایر مؤلفه‌ها وجود دارد. در این بخش از یافته‌ها، یافته‌های پژوهش حاضر با یافته‌های قاضی میرسعید و همکاران (۱۳۹۴) در ارزیابی وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی گلستان نشان داد کتابخانه مورد نظر در هیچ‌یک از مؤلفه‌ها در وضعیت مطلوبی قرار ندارد، همسو است.

نتیجه کلی حاکی از آن است که کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از نظر نیروی انسانی ۲۹ درصد، از نظر مجموعه‌سازی ۲۳ درصد و از نظر فضا ۵۴ درصد با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی مطابقت دارند.

با توجه به نتایج پژوهش که نشان داد کتابخانه‌های دانشگاه فرهنگیان از جهت تعداد نیروی انسانی با استانداردهای کتابخانه دانشگاهی اختلاف چشمگیری دارد، و ۲۹ درصد با استاندارد کتابخانه دانشگاهی مطابقت دارد و تنها ۱۸٫۷ درصد دارای نیروی انسانی متخصص هستند، برای بهبود وضعیت کتابخانه‌های دانشگاه جذب نیروها متخصص علم اطلاعات و دانش‌شناسی برای کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی پیشنهاد می‌شود.

نتایج ارزیابی نشان داد در قسمت مجموعه‌سازی ۲۳ درصد با استاندارد کتابخانه دانشگاهی

مطابقت دارد، در نتیجه، تهیه و تأمین منابع مورد نیاز برای تأمین نیازهای اطلاعاتی اعضای هیئت علمی، اساتید و دانشجومعلمان مورد توجه قرار می‌گیرد.

با توجه به ارزیابی انجام‌شده مشخص شد ساختمان کتابخانه‌های پردیس‌های دانشگاه مربوط به دوران تربیت معلم است و براساس افزایش دانشجو تغییر ایجاد نشده است، نیاز به ساخت ساختمان‌های جدید و یا بازنگری در فضاهای فعلی و سازگار کردن آن‌ها با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی و تجهیز آن‌ها به وسایل ایمنی از قبیل سیستم اطفاء و اعلام حریق است. همچنین، تخصیص بودجه مناسب برای خرید تجهیزات مورد نیاز اعم از دستگاه‌های کامپیوتری، RFID، میز مخصوص مطالعه یک‌نفره و دونفره و ... پیشنهاد می‌شود.

منابع

- بنی‌اقبال، ناهید (۱۳۸۰). نیروی انسانی متخصص کتابخانه‌های دانشگاه تهران. *تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی*، ۳۵(۳۷)، ۱۳۷-۱۲۱.
- پورحمزه، افسانه (۱۳۷۹). ارزیابی مجموعه کتابخانه‌های دانشگاه شیراز. *علوم اجتماعی و انسانی دانشگاه شیراز*، ۱۵(۲)، ۲۱۶-۲۰۵.
- تعاونی، شیرین (۱۳۹۰). *استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران*. تهران: نشر کتابدار.
- خادمی‌زاده، شهناز، و فرج‌پهلوی، عبدالحسین (۱۳۹۷). ارزشیابی مجموعه‌های کتابخانه‌های دانشگاهی ایران بر اساس استاندارد کتابخانه‌های دانشگاه‌های ایران (SOUL). *مطالعات کتابداری و علم‌اطلاعات*، ۱۰(۲۶)، ۷۰-۵۵.
- رادمهر، علی، و حیاتی، زهیر (۱۳۸۶). بررسی وضعیت نیروی انسانی در کتابخانه‌های دانشگاهی و تحقیقاتی کشور. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۱۸(۲)، ۸۴-۶۹.
- فیض‌آبادی، منصوره، و اکرمی، رحیم (۱۳۹۳). ارزیابی کتابخانه مرکزی دانشگاه علوم پزشکی سبزوار بر اساس استانداردهای کتابخانه‌های دانشگاهی. *مجله دانشگاه علوم پزشکی سبزوار*، ۲۲(۳)، ۵۳۱-۵۲۳.
- قاضی میرسعید، سیدجواد، گلبادی‌نژاد، کمیل، رستگاری‌مهر، بابک، بنی‌صفا، مریم، و محمدی، مسعود (۱۳۹۴). بررسی تطبیقی کتابخانه‌های دانشگاه علوم پزشکی گلستان با استاندارد کتابخانه‌های دانشگاهی ایران. *مجله علمی علوم پزشکی صدر*، ۳(۴)، ۱۶۹-۱۵۹.
- قبادی، مینو (۱۳۹۷). *بررسی تطبیقی کتابخانه‌های دانشگاه رازی بر اساس استانداردهای کتابخانه‌های آموزش عالی ایران*. پایان‌نامه کارشناسی ارشد. دانشگاه پیام نور، دانشکده علوم انسانی.
- گیلوری، عباس؛ یوسفی، احمد، شهمیرزادی، طیبه، بشیری، جواد، و کولایان، فردین (۱۳۹۵). رعایت استانداردهای کتابخانه‌ها در کتابخانه‌های مراکز آموزشی وزارت جهاد کشاورزی در سراسر کشور، *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۷(۴)، ۱۵۶-۱۴۳.
- موسوی‌زاده، زهرا (۱۳۷۷). وظایف پژوهشی کتابخانه‌های دانشگاهی. *تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی*، ۲۸-۲۹، ۱۰۶-۹۵.

- Gurganus, A. S. (2015). *Virtual reference in a community college library: Patron use of instant messaging and Log-in chat services*. Doctoral Dissertation, Pepper Dine University.
- Lorenel, D., & Marilin, L. (2015). Functionality of an academic library using standard for Philippine academic libraries model. *Asia Pacific Journal of Education. Arts and sciences*, 2(2),68-75

